

**PARANCS JÁNOS**  
**A LABIRINTUS MÉLYÉN**

**Versek, 1989-1992**

## TARTALOM

### FÜGGŐ

#### FÜGGŐ

BALGA KÉPZELGÉS ÉS SZÁMVETÉS  
BOROTVÁLKOZÁS KÖZBEN  
TAVASZKÖSZÖNTŐ HELYETT  
SZÉLJEGYZETEK EGY KÖRFORGÁSHOZ  
A RÉGMÚLT EREKLYÉI

### SÖTÉT FOLYAM

#### AZT MONDJÁK...

AZ ELKÉPZELT FÖLKÉRÉSRE  
TÁVOZÓ BARÁTI ÁRNYALAK  
SÓVÁRGÁS  
SÖTÉT FOLYAM  
KÉTFÉLE MEGKÖZELÍTÉS  
FORGÁCSOK  
PUSZTAVACS  
A KIVÍVOTT MAGASLATON  
FINTORGÁSOK

### AZ ÉVEK KESERŰSÉGE

VÉGE A KÖZÖS NYARALÁSNAK  
A MAGASLATON  
DIVATJAMÚLT PÁRHUZAMOK  
A FECSKÉK  
FŐNÉVI IGENEVEKKEL  
AMI HIÁNYZIK  
EGY VÁRATLAN FÖLISMERÉS  
KURTA SÓHAJ  
N. N. KESERNYÉS BESZÁMOLÓJA  
MEGÉRKEZNI  
AZ ÉVEK KESERŰSÉGE  
TÖREDÉK 1990-BŐL

### MOTYOGÁS A SÖTÉTBEN

PREMISSÁK  
AZ ANGYALI HÍRNÖK  
JÓZSEF BETLEHEMBEN  
TÉLI CSENDÉLET

### MERRE ÉS HOVÁ?

#### EGYSZERŰ TÖRTÉNET

VÁLASZ EGY NEMZEDÉKI KÉRDÉSRE  
VALAHOL OTT LAPUL AZ ÉN  
JÓZAN, PRÓZAI SOROK A  
PÁLYAVÁLASZTÁSRÓL  
MOTYOGÁS A SÖTÉTBEN  
RÉGIESEN  
ÖNARCKÉP ÉS HELYZETJELENTÉS  
NOTESZLAPRA

### A SZÓLÍTÁSRA VÁRVA

TÁRGYILAGOSAN  
A SZÓLÍTÁSRA VÁRVA  
A JÁTSZMA  
Ő AZ ÉLET  
ABELÁRD MONDJA  
REGGELTŐL ESTIG AZ ALKOTÓHÁZBAN  
JEGYZETLAPOK

### A SUTTOGÓ SZELLEM

ÖNARCKÉP HELYETT  
PROFÁN KÖNYÖRGÉS  
ELŐÉRTET  
AZ ŐSZ KEZDETÉN  
ELSZÁNTAN ÉS SZÉGYENKEZVE  
A KAPU ELŐTT  
HAJNALBAN FÖLRIADVA  
A SUTTOGÓ SZELLEM

### A VERS HATALMA

KIFELE ÉS BEFELE  
A VERS HATALMA  
ISMÉT AZ ÖRDÖGI KÖRBEN  
A NYIRKOS ÉS SÖTÉT ÉJBEN  
FÜLELVE ÉS VÁRAKOZVA  
EGYSZERŰEN  
MOST ÚGY LÁTOM  
A TÉBOLY ELLEN  
FORRÁSOK ÉS ELÁGAZÁSOK

## FÜGGŐ

### FÜGGŐ

csontocskákkal játszik az idő,  
kártyavárákat épít,  
csalóka díszletek közt ténfereg,  
magára hagyottan didereg a kreatúra,  
csitulva lüktető fénycsomó,  
pislákoló mécszláng kering  
az éj kietlen, otromba csarnokában

a zsíros örömtől távol,  
távol a sártól, a dús párolgástól  
satnya bokor kapaszkodik a sziklafalon,  
előmerészkednek a sókristályok,  
pazar ékszerként fölragyog  
a csend csontváza

ilyen ügyetlenül  
csatázik itt egymás mellett  
a meddő szépség és a torz nyomoruság,  
két gyászvitéz nekihevülve, fölajzva,  
mint sivatagban a görcs virága,  
de ha megdermed az öldöklő lendület,  
nincs többé előre, se hátra

### BALGA KÉPZELGÉS ÉS SZÁMVETÉS BOROTVÁLKOZÁS KÖZBEN

emberi számítás szerint  
még élhetek húsz-huszonöt évet,  
álmodozhatom persze többről is,  
de meglepetést az sem okozna,  
ha meghalnék félóra múlva

most ilyen prózaian látom,  
mintha valaki másról elmélkednék,  
akihez nincsen semmi közöm -  
kíváncsian fürkészem arcom a tükörben,  
mintha valami jelre, válaszra várnék

de nincsen semmi visszajelzés,  
a kissé puffadt arc a pusztulás  
vitathatatlan nyomaival is rejtélyes:  
az elkerülhetetlen leolvasható róla,  
ám határidejét egyelőre még rejtegeti

## TAVASZKÖSZÖNTŐ HELYETT

Vegyünk egy példát,  
s attól induljunk el.  
„Ezúttal a tél  
nem tett kárt a szőlőben.”  
Viszonylag épen vészelték  
át e hónapokat a rágcslók,  
a férgek és máségyéb,  
veszedelmes apró állatok is.  
Hol vannak még a fecskék?  
a gólyák? a baglyok? a denevérek?  
Ki pusztítja el a pockokat?  
a sok hernyót? a mezei egereket?  
Akárhová nézünk, pezseg,  
bozsog az élet fölöslege,  
indokolatlan túlhabzása.  
Egyensúlyát nem leli, vár  
valami könyörtelen ítéletre.  
A szapora népség már érzi vesztét,  
de az én szívem mégis nyugtalan.

## SZÉLJEGYZETEK EGY KÖRFORGÁSHOZ

### *Menekülés közben*

semmi jóval nem kecsegtet az idő  
fosztogatja gyér tartalékaim  
fázom és reszketek ha rám figyelnek  
nem mondhatok semmi biztatót  
az igaz út irányát nem ismerem  
csapdákat látok csalóka káprázatokat  
ingoványba csalogató lidércfényeket  
bármerre tekintek ólálkodó árnyak  
közelednek a választott ösvény felé  
elindulni rajta így kockázatos  
másnak se tanácsolhatom  
pedig valamerre hamarost  
innen mindenkinek futnia kell  
ha remélni - élni kíván

### ***Az egyik jelzés***

jobb szemem előtt:  
parányi, sárga-szürke folt  
lebeg, úszik a térben,  
mint a pókháló, olyan szövésű,  
alig észrevehető, alattomos,  
s előbb-utóbb akcióba lép,  
ó, könnyen kiszámítható,  
hogyan terjeszkedni fog

### ***Így***

Egyre méltatlanabb  
körülmények között,  
pótszereken élve, egyedül,  
álmatlanul forgolódva,  
küszködve a belső remegéssel,  
a heves szívdobogással,  
ahogy a sebzett állat,  
a többiektől elhúzódva,  
undorodva és szégyenkezve,  
búcsút se intve, szóltanul,  
készülődve a végső megaláztatásra

### ***Váratlan esemény***

Valami jóvátehetetlen történt:  
becsukódnak lassan a kitárt kapuszárnyak.  
Gyanakvás és félelem lesz úrrá a városon.  
Se be, se ki. Az öldöklő angyal készülődik,  
házról-házra járva végzi dolgát hamarost.

### ***Örök törvények szerint***

agyagszobrok játszadozása,  
zuhatagként ömlő sárga fény,  
ahogy a gyöngye szarán imbolyog,  
eseng a virág a szélviharban,  
amikor késpengéket köszörülnek,  
tűleveleit hullatja a fenyő,  
és tócsákban dermed a vér,  
csillagtalan ég alatt vacog,  
a szellemnek nincsen otthona,  
fűrészfogak csattogása győz,  
s elhal az áldozatok jajszáva

### ***Sóhaj***

Késve érkezel, ha jössz, változás kora,  
már nincs erőm, már nem hiszek magamban,  
és mások se hisznek bennem, az én időm lejárt,  
azoknak nyújtsd kezed, akik még újjá szülehetnek,  
akik még reménykednek az evilági megváltásban.

### ***Kiindulópont***

így is lehet most úgy is lehet  
senkit sem kényszerít közvetlenül  
a kor rideg parancsa ma a változás  
akármerre elindulhatsz csak rajta  
mert itt tovább a fű se nő

### **A RÉGMÚLT EREKLYÉI**

Hiábavaló, pontos mondatok.  
Kíméletlen szavak. Könyörgések.  
Mintha értelmük lehetne,  
puhán omló, fátyolos bókók.  
Ficáncoló, fürge aranyhalak.  
Ahogy a vasárnap délelőtti,  
forró, nyári verőfény az udvaron.  
Amikor még volt, igen, még volt remény.  
A szederfák alatt kóválygó, sárga kislibák.  
Bolondos játszadozás az eketaligával.  
Az első megmártózkodás a porban.  
Parázna kíváncsiskodás a híd alatt.  
A széthulló emlékezet még ép kavicsai.  
Amint alámerülnek lomhán,  
kihuny a sugárzó láng is,  
előmered a jövő kajla horga.

## SÖTÉT FOLYAM

### AZT MONDJÁK...

Azt mondják,  
nem lehet ma verset írni,  
üresen csengenek a szavak,  
varázslatos hatalmukat  
megtörte és szétzúzta  
örökre a zord valóság,  
s csak a józan értelem,  
a logika metsző kése  
fürkészi most az ismeretlent,  
a dolgok kusza szövevényét,  
a rejtekező lét titkait,  
minden más eszköz hamis,  
tévútra visz, örvénybe ránt,  
ahonnan nincsen szabadulás,  
azt mondják, a költészet  
káros, fölösleges szenvedély,  
se haszna, se tisztelete,  
hiábavalóságok hiábavalósága,  
nem érdemes bíbelődni vele,  
az elmúlás ígézetében élve,  
ha sorolja eszelős reményeit,  
a szétporló virágszárlól beszél,  
a percnyi létezés alakzatairól,  
az éhségről és a szomjúságról,  
amik így is, úgy is gyötrőek,  
és sajnos, csillapíthatatlanok

### AZ ELKÉPZELT FÖLKÉRÉSRE

Nem vagyok alkalmas ilyen szerepre.  
Gyámoltalan vagyok és nehézkes.  
Aggályoskodó és bizonytalan,  
ha a nyilvánosság előtt kell  
rögtönözve megszólalni.  
Ha csak udvariaskodni kell,  
elnémulok, kiver a verejték,  
nem találok a megfelelő szavakat.  
Röstellem pallérozatlanságomat,  
de belső görcseim gubanca már  
oly erős, fölfejtetetlen fonadék,  
hogyan kitörni belőle nincs erőm.

A szónoki képességet igénylő  
posztra így hát nem is ácsingóztam.  
A fölkérést mégis nagyon köszönöm,  
ám elfogadni, sajnós, nem tudom.  
Legyen a nyílt tér most a fiataloké!  
Azoké, akik a pályán épp elindultak.

## **TÁVOZÓ BARÁTI ÁRNYALAK**

*Thinsz Géza emlékének*

olyan mintha álomban élnék,  
azt mondta az orvos, hogy nincs remény,  
rajtam már csak a csoda segíthet,  
olyan különös így, könnyű vagyok,  
szabadon lebegek, ringatózom puhán,  
az emlékeim megvédenek, a gonosz  
incselkedéseit már nem is látom,  
ha bántanak, suhanok tovább ösvényemen,  
és friss madárcsicsergésbe burkolódom,  
az elűzi mindig a gyötrő szorongásom,  
ó, nem kell már óvnom magamat tőled,  
kísértő örvénylés, fáklyaként loboghatok,  
förloldódhatom a tovaringó sugárzásban

## **SÓVÁRGÁS**

Ó, ha eljutnék oda,  
ha egyenrangúként fogadnátok,  
ti sérthetetlen hatalmasok,  
ti szemérmes rejtekezők,  
akiket már nem érhet földi gáncs,  
ha nem zavarnátok ki a házból,  
mint méltatlan betolakodót,  
meghúznám magamat a sarokban,  
elhevernék szótlanul a küszöbön,  
semmit se kérnék, hallgatóznék,  
étlen-szomjan virrasztanék,  
mintha ott se lennék, olyan volnék,  
ha tudnám, hogy körötökbe fogadnátok,  
habozás nélkül máris indulnék,  
ne várjatok rám hiába, árnyak,  
ha tudnám, ha sejteném, merre vagytok,  
s vagytok-e, boldogság volna már az is,  
de csak a hiányotok sajog a szívben,  
csak a képzelet incselkedik velem.

## SÖTÉT FOLYAM

akárhol megpillantható  
egyirányú áradat  
eltéríteni nem lehet  
előbb-utóbb kirajzolódik  
vészjósló útvonala  
ha kell föld alá bukik  
eltűnik nyomtalanul  
rohanva gázol alatt  
a gyökerek közt csörtet  
sziklák szűk nyiladékain  
sziszegve préseli át magát  
átszivárog a homokon  
medret váj és elindul  
csörgedezve ismét idefent  
ártalmatlan patak képében  
csalinkázik célja felé  
öblökben elterül megpihen  
majd új erőre kapva  
sietve hömpölyög tovább  
tovább tovább a törékeny  
tornyú lebegő káprázatig  
a sáncfalakra észrevétlenül  
lassan fölkapaszkodik  
betör az óvott területre  
átgázol a gyöngye hajtásokon  
kioltja a parázsló őrüzeket  
földülja a virágzó várost  
lerombol mindent amit talál  
majd iszapot büzt hátrahagyva  
győzelemittasan vonul  
szégyentelenül távolodik

## KÉTFÉLE MEGKÖZELÍTÉS

### *A változás csak ennyi volna?*

újra a szélkakasok farsangolnak,  
ez egy ilyen ország:  
lomha és nehézkes,  
búsan merengő koponyák  
fűrészlik reménytelenül az örvénylést,  
a fürge köpönyegforgatók mutatványait,  
a kajla holdat, a tenger árapályát,

aztán ismét a fal felé fordulnak,  
álmodoznak az örök harmóniáról tovább,  
ami nincs sehol, bódító ábrándkép csupán,  
helyette szólam, helyette mocskok és árulás,  
vigasztalan hétköznapiak, megalkuvásról  
megalkuvásra hátráló gyakorlat és torz,  
egyensúlyzavaroktól botladozó rend,  
az átmenetiség felemás forrongása  
és a gyöngö, fogyatkozó reménykedés

### *Amitől mindannyian félhetünk*

Csúnya, véres harc indul el ismét,  
kezdhetjük előlről, újra a bizonygatást,  
ismét a szerep, a rang, a kivagyiság,  
ismét a mellékes dolgok lesznek fontosak,  
ki kivel szövetkezik, ki kivel szakít,  
ki kivel osztózkodik a koncon,  
igen, ez lesz ismét a legfontosabb,  
és nem az érdem, és nem az önzetlenség,  
ismét a taktika, a felemás kiegyezés,  
az erőviszonyok mérlegelése, a piac  
farkas törvényei, az ügyes helyezkedés,  
a balkáni zűrzavar, a szellem megalázása,  
ismét a kényszerűség torz rémuralma.

## **FORGÁCSOK**

Most, amikor a megélhetésünk bizonytalan,  
most, amikor a nyugdíjasok nyomorognak,  
most, amikor minden recseg-ropog,  
szakáll a nő a kőnek, és mindenki fél

\*

a semmibe hullanak ismét a szavak  
közönyösen sután az elcsukló mákgubók  
szopogatni kellett volna őket még idejekorán  
amikor megérkeztem dél volt most este van

\*

Nem tudom, mi az a tisztesség.  
Mostanában újra a gyomrom jelzi,  
ahogy már korábban is. Föl-le,  
föl-le, szakadatlan hullámmázzal.

## PUSZTAVACS

Születésem helye, az ország közepe.  
Ötvenkét éve éltem ott utoljára.  
Talán még egy éves se voltam,  
amikor máshová sodort el onnan,  
végleg a szeszélyes végzet.  
Azóta csak futólag láttam,  
egy-egy órára nyáron, koraősszel.  
Lakosai közül én senkit sem ismerek,  
pedig távoli rokonaim élnek ott.  
És ők sem ismernek, legfeljebb  
a nevemet, apámat az idősebbek.  
Idegenként jártam mindig arra,  
s ez most sajog, hiszen tudom,  
az egyik félreeső cselédházban  
ott születtem e baljóslatú földre.

## A KIVÍVOTT MAGASLATON

*A 80 éves Vas Istvánnak*

Kevés ami tudható,  
és kevés ami remélhető,  
elfonnyadhat a virágzó,  
fiatal cserje is,  
lángot vethet,  
szikrázva föltámadhat  
a holtnak hitt rózsatő

Ki vagyok én? kérdezi  
nyiladozó értelmével a gyermek,  
ám egyértelmű válasza nem lel,  
megvénülve se láthat  
csak imbolygó mécsvilágot,  
beomló falak közt parázsló,  
reszketve kihamvadó csillagot

A bőven ömlő források kiapadnak,  
a dúsan megrakott magtárakból  
a gabonát - csontról a húst -,  
csipegetik láthatatlan csőrök,  
föl-fölbukkan már a váz is,  
a veszendő, póre szerkezet

Bolond volna mégis, aki most hátrálna,  
aki föladná kivívott magaslatát,  
e kopár fennsík az ég elérhető,  
legalsó lépcsője, a semmi várfoka,  
onnan belátható a világ kicsinyes,  
céltalan és önző torzsalkodása,  
onnan már megbocsátható tévedése

## FINTORGÁSOK

### *Ami az íráshoz szükséges*

szemüveg, papír, toll vagy írógép,  
cigaretta, öngyújtó, szipka,  
csönd, szabad idő, magány és türelem,  
idegen áram, belső hang, koncentrált figyelem,  
mérhetetlen alázat és kivételes szerencse,  
s aztán már szinte maguktól sorakoznak  
egymás mellé a szavak, egymás alá  
a függő szünető verssorok, szakaszok

### *Esti kesergés*

ma semmit sem csináltam  
olvasgattam és hevertem  
bevásároltam és sétáltam  
csodáltam a többieket  
ők aztán tudják a módját  
ismerik a dörgést a cseleket  
nem ilyen mulyák mint én  
hasznosan töltik el idejüket

### *Közhelyekkel, a végén egy dilettáns idézettel*

#### *Ujjgyakorlat*

a kérdés nem az  
illetve én is tudom a választ  
csak ne ezt kérdeztél volna  
szívesen elmondom  
erről nem lehet beszélni  
szavakkal le nem írható  
ezt valójában érezni kell  
olyan mint a villámcsapás  
bizsereg tőle minden zsigered  
mert szeretni bárkit lehet  
ezt nem én mondom  
Esterházy mondta  
csak nehéz elviselni  
aztán jönnek a bajok  
ó seregestül jönnek  
de „költő vagyok” - ahogy eltanultam  
- „mit szaporítsam a szót?”

### ***Az írói csőd***

Ma több órát ültem  
az üres papír előtt,  
és nem tudtam eljutni  
A-tól B-ig.  
Az igazat megvallva,  
se az A, se a B pontot  
nem találtam.  
Ilyen esetekben  
nincs mit tenni:  
bele kell törődni  
az egyértelmű vereségbe.  
Ennek fölismerését  
rögzítem itt éppen.

### ***Egy kritikára***

Él Jenő és Somlyó Gyuri  
két jóbarát  
az egyik nem él  
hiába éltetik  
(Éljen ő!)  
a másik nem hall  
úgy látszik  
mégiscsak rossz a füle  
pedig Chart betéve tudja  
oda- és visszafele  
mért nem fordította le?  
a költészet a kisujjában  
a franciában verhetetlen  
ő legalábbis azt hiszi  
s ha valaki mégis  
jogosan és indokoltan  
az orrára koppintana  
vagy ezért vagy azért  
azt a Holmi nem közli le  
  
az én hazámban  
ezért nem jár köszönet

### ***Változat Tristan Tzara ötletére***

szeretném megcsókolni a szőrös findzsát  
ami a kutak mélyén lengedezik

### ***Dada szemüveggel***

mint a Puszta Ország  
mint az Átokföldje  
méltóságát veszített szopókás cigaretta  
ezüst fogantyújú sétatálca  
porosodó szakadozott cilinder  
monokli és borostyánszipka  
színpadi kacatok szertehányva  
szemétdombra kerülnek a maskarák  
a kvarcórák a táskarádiók  
foszladozó magnószalagok  
dezodorok és csorba protézisek  
mintha sosem szolgáltak volna  
aláhanyatlanak az ünnepi zászlók  
romkertben színes műanyagszobor  
galambdúcokban a cserélődő ősök  
kirakodóvásár a roncstelepen  
asztali szökökút videó kutyabőr  
fölfújható emlékmű szakértelem  
alig használt szeplőtlen múlt  
minden ami csak pénzért kapható

### ***Az önteltség ellen***

és mi lesz,  
ha most sem szólal meg a hang?  
mi lesz, ha tartósan hallgat?  
mi lesz az örökös csöndben?  
mi lesz, ha élni kell tovább,  
éveken át meddőn fülelve?  
mi lesz, ha cserben hagynak a szavak?  
ha többé nem leszel képes  
az áradó zengésből kiszűrni őket?  
akkor majd mivel áztatod magad?

## AZ ÉVEK KESERŰSÉGE

### VÉGE A KÖZÖS NYARALÁSNAK

Tíz nap után most egyedül,  
egyedül mint a csont,  
egyedül mint az almacsutka,  
mintegy szemétre hányva,  
az ürességben kalimpálva,  
fejjel lefelé, zuhanva  
ama nevezetes csőben,  
a közöny bűzös, langy tavában,  
mint a lomha víziló, ásítózva,  
esztelenül, testi megváltásra várva,  
mint a gyermekek, a szelíd bolondok,  
mozdulatlanul, egyetlen pontra koncentrálva,  
mindent föladvá, mindent felejtve,  
az érzékelés kapuit bezárva,  
s még mindig törekedve, akaratlanul  
a valaha áhított cél felé,  
mint az elhajított kő, tehetetlenül,  
semmi jót nem remélve, mint a sárkolonc

### A MAGASLATON

már nem beszélnek,  
nincs miről,  
nem kérdeznek,  
ismerik a választ,  
ismerik a változatokat,  
csak ülnek egymás mellett,  
semmibe révedő tekintettel,  
napkeltétől napnyugtáig,  
a sziklákat morzsoló szélviharokat,  
figyelik a csapkodó záport,  
a sűrű havazást, a csikorgó havat,  
a tenger lomha, örökös hullámozását,  
a perzselő nyári napsütést,  
és sajgó csontokkal dideregnek,  
múltjuk fölé hajolva kutakodnak,  
a félelemtől reszketnek és fáznak,  
a király és a királynő,  
két roskadozó, büszke termet,  
menekülésre már nincsen erejük,  
végül beleolvadnak jajszó nélkül  
az irgalmatlan, jeges éjszakába

## **DIVATJAMÚLT PÁRHUZAMOK**

olyan lassan múlik az idő,  
aztán meg eszeveszetten rohan,  
csak az imént csókoltam telt, feszes emlőd,  
most meg itt aszalódom csonkán, fogatlanul,  
és dadogva se tudom már kimondani  
a bocsánatkérő, vágyakozó szavakat

## **A FECSKÉK**

valamivel most könnyebb,  
lepattant a vasabroncs szivemről,  
sétáltam kint, a fák alatt,  
lestem a halakat a tóban,  
figyeltem a különféle, apró madarakat,  
szarvasok nyomát nézegettem,  
mintha nem az lettem volna, aki vagyok,  
egykedvűen, már-már derűsen gondoltam arra,  
ami elkerülhetetlen, s amitől rettegünk,  
a fecskék röptében gyönyörködtem,  
mintha először vagy utoljára látnám  
cikázó suhanásuk arabeszkjeit az égen,  
ilyen nyomokat hagyok én is idelent,  
ideges, kusza rajzolatot a porban,  
és mégis, akkor már az se bántott,  
csak sajogva együtt rángott, harcolt,  
ujjongva velük szárnyalt a szívem

## **FŐNÉVI IGENEVEKKEL**

fura versenyfutás ez az idővel,  
mások számára közömbös, mulatságos igyekezet,  
lassítani az ügyis megérkező közeledését,  
óvni a lazuló, romlékony, engedetlen testet,  
és amikor már szaga van, illattal elkendőzni,  
rejtetni, amíg lehet, mintha szégyellnivaló volna,  
ami mindannyiunkra vár, és elformálódott alakkal  
csonka-bonkán is illegni, táncot lejtetni,  
csitriként és kamaszként idétlenkedni tovább,  
amikor egyre határozottabban kirajzolódik már  
a koponya végső formája, ó, nem, ezt soha,  
akkor inkább a félrehúzódás, a magány, a csönd,  
inkább a haláltáncban habókosan csetleni-botlani,  
ahogy egy veszendő lélekhez illik, befelé sírni,  
siratni a fölcsillanó, máris hervadó, egyszeri csodát

## **AMI HIÁNYZIK**

igen, az hiányzik, az egészséges élniakarás,  
a minden bajt legyűró erő és remény,  
ami átlendít a holtpontokon, és segít,  
repít tovább, amíg csak lehet,  
a veszteségeket tudomásul veszi,  
de oktanul nem bántódik, nem álmodozik,  
a következő lépést latolgatja, és csak azt,  
ha kell, mindent újrakezdve, más irányban  
indul el sietve, tépelődés és kétely nélkül,  
mint a hegyomlás, mint a kilőtt nyíl,  
vakon, céljának értelmét nem keresve,  
csüggedetlen bizakodással, ravaszkodva,  
csak tovább, csak előre, bármi áron,  
mérhetetlen önbizalommal félresöpörve  
az akadályokat, a vétlen újtábakerülőket,  
hátra se pillantva, a végpontra se nézve,  
lépésről-lépésre eredményesen, biztatóan,  
igen, az hiányzik, a makacs élniakarás

## **EGY VÁRATLAN FÖLISMERÉS**

ez most nem az én napom,  
mintha nem is élnék,  
rámzuhannak, földre lapítanak  
a dolgok, a körülmények,  
alóluk pislogok a világra,  
mint az eltaposott béka,  
az időjárási frontoknak  
kiszolgáltatva nem is értem,  
hogyan képes elvonatkoztatni,  
viszonylag logikusan gondolkozni  
az ember, ez a gyámoltalan féreg,  
akivé most gyorsan átváltoztam,  
aztán majd újra termőföld leszek,  
és szellemem szélsodorta pára,  
ami van is még, de máris szertefoszlik,  
s emlékét csak a kézikönyvek őrzik,  
röpke időkig, pillanatokra,  
amíg egy falevél lehull

## KURTA SÓHAJ

várni és várakozni,  
amíg megszólal az Úr,  
tiszta edénye lenni  
nem ismert tartalmaknak,  
erre vállalkoztam ifjan,  
balgán és felelőtlenül,  
bárha teljesíthetném,  
amit föl vállaltam,  
ó, ha csakugyan tiszta  
edénye lehetnék a szónak!

## N. N. KESERNYÉS BESZÁMOLÓJA

napok óta semmi hír  
senki sem keres  
senkinek nem hiányzom  
mintha sikerült volna csakugyan  
elvágni a vékony köldökzsinórt  
fuldoklom kalimpálva  
a szúrós nyers közegekben  
ahová sose vágytam  
ahová vakon kilöködtem  
nem kívánt csupasz macskakölyök  
saját mocskomban forgolódva  
nincs kéz mely érintene  
hátrálnak sorban tőlem el  
akikhez ismerősként szólhatok  
csak a szégyen marad utánuk  
kifosztott rablótanya  
nincs kihez menekülni  
futkoshatok mint pók a falon  
nem fogad be senki magához  
tudja hogy ráfizetne  
amilyen hálátlan vagyok  
nevét is elfeledném annak  
aki megnyitná nekem dús ölet  
zárt ajtókon hiába kopogok  
ahogy mások is itt a földön  
olyasmikre vágyom én  
amikre semmi esély  
elűszünk egymás mellett léhán  
közömbösen és gyanútlanul  
szétfoszló kapcsolatok közt  
tévelygő sete-suta sóvárgás  
mulatságos árnyék a víz alól  
eleven kéz után kapdosok  
a tükörképek forgatagában

## MEGÉRKEZNI

már nincs hová,  
és nincs kihez,  
unalomba fullad az élet,  
mint poros, nyári délutánokon  
a nyelvét lógató kutya,  
ásítozom az egyhangúságban,  
már semmi nem történhet,  
amitől megrettennék,  
ami izgalomba hozna,  
mondhatnak bármit,  
mást nem vehetnek tőlem el,  
csak a satnya életem,  
azt pedig ingyen, önként is adom,  
nem, többé nem védem magam,  
ismerem az asszonyi panaszokat,  
igen, ismerem a súlyos vádakát,  
mégse tudok megszólalni újra,  
a magyarázkodásra nincs több szavam,  
olyan vagyok, amilyen,  
porban forgolódó, vergődő állat,  
akit a szorongás, de hagyjuk ezt,  
szavakkal úgysem közölhető,  
élek ahogyan s amíg tudok,  
egy ideig még szívom  
a mámorító, édes levegőt,  
aztán bizonyára megfulladok,  
remélem, gyorsan történik ez,  
s végre én is megnyugodhatok

## AZ ÉVEK KESERŰSÉGE

idáig úgy-ahogy elvergődtem,  
de most hogyan tovább?  
erőtartalékaim kimerültek,  
eszme nem lelkesít,  
látom, amit látni lehet,  
a fölháborító nyomorúságot,  
akikben bíztam, cserbenhagytak,  
a haszonlesőktől fölfordul a gyomrom,  
az időtlopó locsogást unom,  
már nincs kivel szót cserélnem,  
és nem remélek kedvező változást,  
az anyagi javaktól csak önzőbbé,

kíméletlenebbé válik az ember,  
címszavakba foglalva ilyen  
számomra most a világ,  
és magamat elviselni sincs erőm,  
egyre rigolyásabb leszek,  
ahogy öregszem, sorban hagynak el  
becsülhető tulajdonságaim,  
ha nem én volnék én,  
messziről elkerülném magamat,  
mit akar ez az ember? miért ágál?  
hiszen ennek semmi se jó,  
csak nyavalyog és sápítózik,  
neki már az Úristen is gyanús,  
hogyan tovább? nem tudom,  
úgy tetszik, bezárult minden út

### **TÖREDÉK 1990-BŐL**

kedvező hírekre várva  
e fullasztó roncstelepen  
ahol az olajtócsák  
rozsdás vasak között  
satnya fű tengődik  
és a fény csak fakó sugár  
az erjedő poshadt levegőben

\*

inog recseg de őrzi helyét  
a lomha vaksi szörnyeteg  
pikkelyes bőre hámlik  
testnyílásaiból szivárog  
a mérgező bűzös váladék  
és görcsös tisztulása közben  
mindenkit előnt szennye

\*

csoportok süllyednek el  
nyomtalanul szégyenkezve  
félrecsuklott fejjel a mocsárban  
mintha sohsem lettek volna  
pedig még itt botladoznak  
már helyük sincs nevük sincs  
leírták őket már régen

\*

a szép eszmék nevében  
most mások szorgoskodnak  
ácsolják irgalmatlanul az új  
az üdvözítő regulákat  
amiktől valamikor minden  
igazságosabb és jobb lesz  
téveszméjük hogy idejük van bőven

\*

a független szellem szabadon  
nyomorogva és megalázva élhet  
gúzsba kötve táncolhat és  
csinálhat bármit amire képes  
a többiek ágálva lomposan  
széljárást figyelve lépegetnek  
mentségük van hitelük nem lesz

\*

a szépség holtan szétdaraboltan  
többszörösen meggyalázva  
föl-fölbukkan mégis aztán eltűnik  
utána ákombákom ábrák dúlt szavak  
bohóctréfák és nyegle szóömlenyek  
az őrző támadó dada véres arca  
szelíd szobacica arccá átpingálva

## MOTYOGÁS A SÖTÉT BEN

### PREMISSZÁK

szabadon szárnyalhat a lélek,  
ha nem kötik a föld alantas céljai,  
szabadon élhet, aki már nem remél,  
csak másoknak derűs nyugalmat,  
aki az idővel hadakozik, elveszik,  
a győztesek emlékművei leomlanak,  
porrá és semmivé lesz mindenki,  
aki él és mozog e föld sarában,  
csak a nyughatatlan, kíváncsi szellem  
lámpásai pislognak, világítanak  
az eredendő, örök és jeges éjben,  
azok sem sokáig, röpke pillanatokra,  
legfeljebb néhány századra, évezredre,  
aztán már mintha sosem ragyogtak volna,  
mivégre hát az öldöklő, vak küzdelem,  
ez a sehonnan sehová igyekvő akarat?  
jobb lángként lobogni, fűszálként remegni,  
lankadatlan, konok buzgalommal törekedni  
az elérhetetlen, boldog befogadásra

### AZ ANGYALI HÍRNÖK

akármit csinálunk közeledik  
és ez megnyugtató mint a tenger  
örökösen háborgó kék hullámai  
jön a hóhullásban fehér lepelben  
könnyedén előredőlve bátran  
nemtörődöm lezser eleganciával  
közeledik a sötétség ormótlan  
torlaszai közt sugárzó alakja  
siklik felénk kezében fáklya  
hozza a jó hírt az ígéretet  
hogy reménykedjünk örvendezzünk  
ne féljünk a kietlen éjszakában

## **JÓZSEF BETLEHEMBEN**

ha arra gondolok Mária mire számíthatott  
mitől rettegett és József miben reménykedett  
ne feledjük a tolófájdalmak már jelentkeztek  
amikor végre befogadták őket a külvárosi istállóba  
és bábaasszonyt sem említ az Írás egyedül voltak  
mint hajléktalanok valami ócska szükségmenhelyen  
se víz se fűtés csak az állatok szuszogása búze  
és szülni kellett világra kíváncszott a gyermek  
a köldökszinórt elvágni az anyát és a fiát  
tisztába tenni úgy ahogy ott lehetett ez volt  
a dolga Józsefnek mielőtt gondolhatott volna  
bármilyen másra evésre-ivásra pihenésre a másnapi  
teendőkre amikre úgy-ahogy fölkészült de aztán  
közbejötték máségyéb események amelyekre még  
ő sem számíthatott hiába figyelmeztették előre  
hogy nem az övé csak névleg az isteni gyermek  
ő volt József az ács akit az angyal se méltatott  
arra hogy az elkövetkezendőkről pontosan és híven  
előre értesítse pedig a gyakorlati munka rá várt

## **TÉLI CSENDÉLET**

fehér fehér fehér  
kék zöld és sárga  
lazán szétfolyó foltokban  
keverednek és szétválnak  
madárcsicsergésre  
most nincs válasz  
kívül-belül csönd  
sete-suta motozgatás  
kifent kések az asztalon  
a beavatkozásra várnak  
pókfonálon függő pillanat  
semmi sem történik  
az enyhe fuvallatban  
a fákról szállingózik a hó  
egy-egy madár átsuhan  
látszólag nyugalom és béke  
aztán a váratlan riadalom  
egy távoli fácánrikoltás:  
a sötét erők már készülődnek

## **MERRE ÉS HOVÁ?**

mintha most kezdődne el az életem  
választanom úgy kellene  
pedig lassan már véget ér  
itt állok ismét az utak kezdetén  
leköpdösve kifosztva üres kézzel  
öregedve is álmodozó balga kamasz  
elhiszem amit hitetve mondanak  
a keserű tapasztalatok dacára  
őrzöm a csenevész lángot  
etetem a tűz falánk kutyáit  
a csontjaimat mardosó mohó pofákat  
nem tudom mi végre mást nem tehetek  
attól tartok erősebb akarat ez nálam  
hiába választanék más célt más utat  
általa ismét csak ide jutnék  
nélküle még ijesztőbb jégvilágba

## **EGYSZERŰ TÖRTÉNET**

a csillagállás kedvező volt,  
mégis minden újra elveszett,  
a kilábalásra ismét alkalom  
a közeljövőben aligha lesz,  
tengődhet tovább tunyán  
a hízelgő rosszindulat,  
a kényelmes semmittevés,  
a kivagyiság és az ostobaság,  
buzgólkodhat hiába, újra  
a jószándékú hozzáértés:  
a kifulladásig tapicskolhat  
a fecsegés és a locsogás  
rossz lehű holtvizeiben

## **VÁLASZ EGY NEMZEDÉKI KÉRDÉSRE**

törekvő új raj a láthatáron,  
nem is ott, már a porondon,  
pozícióban, kézitusában,  
azt mondják többen róluk,  
hogy erőszakosak, gorombák,  
eszesek és ügyesek,  
megkésetttségük miatt sértettek,  
kíméletlenek és rámenősek

hasonlók voltunk mi is,  
illetve közülünk sokan,  
kevésbé fölvértézve,  
ravaszkodva és ügyeskedve,  
emlékszem, nagy mellénnyel  
nyilatkoztak erről-arról,  
van, aki még ma is csinálja,  
de a többség megroggyantan,  
öregedve ma már szerényebb

nincs hová eljutni e pályán,  
ahová meg lehet, oda szabad az út,  
csak végig kell menni rajta,  
egyedül és külső támasz nélkül,  
és a rang, a pozíció nem segít,  
nyolc-tíz évente másokat repít  
csalóka mennybe a divat,  
rosszabb esetekben a politika

akinek csakugyan az a fontos,  
hogyan külső sikereit gyarapítsa,  
és csak azokat, kívánom, érje el,  
tündököljön, amíg csak lehet,  
fiatal vagy idősebb, egyremegy,  
biztosan tudom, úgyis a vesztébe rohan,  
ami így elérhető, az értéktelen kacat,  
gyötrő kérdéseinkre se választ,  
se vigaszt nem ad, és nem is adhat

## **VALAHOL OTT LAPUL AZ ÉN**

romlandó testbe zártan,  
egyedül a test burkában,  
segítség nélkül,  
röstellve gyöngeségét,  
szégyellve és megutálva  
tehetetlen sutaságát,  
formáját, ráncait, szagát,  
cselédje és hálótársa lenni,  
vigyázni rá, etetni, óvni,  
tőle el sosem szabadulni,  
kiszolgáltatottan, paráznán,  
nagyúri kegyeit lesni,  
méltóztatik-e föltámadni,  
egy-egy félóraig élni,  
ahogy a szellem kívánja,  
béklyótlanul, szabadon  
szárnyalhat-e az kedvére,  
most, erre a röpké időre,

engedi-e vagy visszarántja,  
hogy ismét csak megalázza,  
örökre magához kösse,  
majd végleg magába ölje?

## **JÓZAN, PRÓZAI SOROK A PÁLYAVÁLASZTÁSRÓL**

a legnagyobb örültség,  
ami embert valaha megkísértett:  
az ábécé betűivel  
kitörni a fojtogató csendből,  
törekedni a halhatatlanságra,  
akárha papírhajóval  
átszelni a háborgó tengert,  
s ez lett a mesterségem,  
egyetlen eszköztáram,  
a-tól z-ig falkányi jel,  
betűk leírva, hangok kiejtve  
inkább a cselekvésre bízta volna magam?  
a műszaki pályára, a gépészetre,  
a hasznosítható matematikára,  
netán az alig kóstolt,  
építészeti rajzolásra?  
ó nem!  
mindegyikkel rosszul jártam volna,  
nem volt hozzájuk semmi közöm,  
nem segítettek soha élni  
maradt az ábécé,  
és ma már nincs más,  
a tehetségem adott,  
olyan, amilyen,  
nem tudok változtatni rajta,  
ezzel kell gazdálkodnom,  
amíg erővel bírom,  
amíg az égiek élni hagynak  
és most mégis boldog vagyok,  
hogy erre vállalkoztam,  
hogy vakmerően belekezdtam,  
így senki mást nem okolhatok,  
egyedül csak magamat,  
ha mégsem sikerül,  
ha nyomtalanul eltűnök,  
ha sehová el nem érek  
egyelőre még ring a papírcsónak,  
igaz, már süllyedőben

## MOTYOGÁS A SÖTÉTBEN

csak félig figyeltem oda  
úgy látszik  
tényleg öregszem  
szűkülő körben élek  
látszólag figyelek  
s közben saját rögeszméimet  
gondolataimat rendezem  
hogyan előadhatók legyenek  
ilyesféle önzést  
magamnál még nem tapasztaltam  
a jövőben  
jobban kell ügyelnem erre  
nehogy észrevegyék  
nehogy megharagudjanak  
hiszen ők nem tudhatják  
hogyan ösztönösen cselekszem  
mintegy az akaratom ellenére  
kihagy az agyam  
képzelted és fecsegek  
felelek akkor is  
ha nem kérdeznak  
pedig tudom a választ  
bizonyosság lehet rá  
az egész életem  
nem tudom hol rontottam el  
annyira vigyáztam pedig  
megfontoltam minden szavam  
a semmibe hulló magyarázatokat  
nem értem nem értem  
miről beszélnek  
noha együtt vagyok velük  
az örömben és a bajban  
csak újabban  
nagyon fáradékony lettem  
délutánonként alszom  
kicsiny ideig pihenek  
aztán mindenem odaadnám  
megosztanám velük  
de senki se kéri  
unottan félre fordulnak  
másról beszélgetnek  
mintha ott sem lennék  
önfeledten nevetgélnek  
mondanám végre  
hogyan kiért és miért éltem  
ám ez a kutyát sem érdekli  
csak félig figyelnek oda

## RÉGIESEN

Ó, halmok  
és lankás tájak,  
rejtekező völgyek,  
az Egyszarvút láttátok-e?  
Csörgedező forrás,  
most merre kószál?  
Amikor a közeledben  
riadtan, tétován megállt,  
hívtad-e, szólítottad-e?  
Mért nem enyhítetted a szomját?  
Az üldözők elől menekült,  
akik, ha utolérik,  
irgalmatlanul megölik,  
megszégyenítik és megcsónkítják.  
Vajon visszatérni szabadon,  
lesz-e módja és bátorsága?  
Szóljatok halmok, lankák, völgyek,  
feledtétetek-e pajkos sutaságát?  
És szólj, te apadozó forrás,  
egyetlen e kietlen vidéken,  
friss vizet várhat-e még tőled?

## ÖNARCKÉP ÉS HELYZETJELENTÉS

a megaláztatás ideje  
a szégyen ideje  
a kishitűség és a félelem ideje  
a hiúságé is talán  
arra várok hogy szó nélkül értsenek  
s elfogadjanak úgy ahogy vagyok  
nem akarok önmagam élő reklámja lenni  
tudom hogy ki vagyok mennyit érek  
amit leírtam az vagyok  
többé-kevésbé azonosítható rögeszme  
elevenen vergődő lelkiismeret  
fegyvertelenül is veszélyes álom  
akit idomítani nem lehet  
aki hajlik a meggyőző szavakra  
ha érveit okosan megcáfolják  
s aki nem nem! nem hisz a szavaknak  
ha a tettek után bűzleni kezd a valóság  
ami könnyen ellenőrizhető még ma is  
csak bele kell szagolni a levegőbe

s előbb-utóbb megorrontja  
bárki a nyilvánvaló igazságot  
a felemás lavírozgatást a pocsolyában  
ami most már-már elviselhetetlen

## **NOTESZLAPRA**

már nincs erőm,  
az utolsó órákat élem itt  
fáradtan, kizsigerelten  
és mégis elégedetten,  
amit szerettem volna,  
végül is megcsináltam,  
úgy, ahogy futotta  
szorgalmamból és  
képességeimből,  
hogyan ez mire elég,  
nem tudom,  
már nem is érdekel,  
ez vagyok,  
most ilyen vagyok,  
ha rossz is, vállalom,  
irgalmazzon nekem az Isten

## A SZÓLÍTÁSRA VÁRVA

### TÁRGYILAGOSAN

ó, a költészet  
ma ártalmatlan játék  
néhány eszelős magánügye  
haszontalan időpocsékolás

ó, a költészet  
kamaszok romantikus álma  
mint az egyneműek szerelme  
kifinomult és terméketlen

ó, a költészet  
már a kutyát sem érdekli  
nagyobb szellemi izgalmat kínálnak  
a piacgazdaság rejtelsei

ó, a költészet  
beszéljünk inkább másról  
a krónikus pénzhiányról  
amit mindenki egy az egyben ért

### A SZÓLÍTÁSRA VÁRVA

Egyszercsak megszólal a kőkolonc  
Valahogy oldani kellene  
a bennem dermedő tömör sötétet  
Mások is erre biztatnak  
szükségét én is érzem  
Mégsem sikerül

Újra és újra megtörténik:  
sűrűsödik csomósodik az ömlő láva  
bonthatatlan tömbbé összeáll  
és nem oldja semmi reménysugár  
Önmagában a szándék kevés  
az akarat tehetetlen  
A sejtek mintha jobban tudnák  
irgalmat nem ismernek

A hit hiánya buzgólkodik  
s a mérhetetlen hiúság  
Mintha az egész világ  
értelmét veszíthetné nélkülem  
Olyan érzés ez  
amit szívesen letagadnék  
Bűnbánóan így panaszkodik  
aki a kőben rejtezik

Gyönyörű ez a fényözön  
a színek tündöklő áradása  
Segítsetek szökését elviselnem  
Ne legyek kapzsi fénycsapda többé  
Kifordított üres tenyérrel álljak  
ahogy a koldus a város kapujában

## **A JÁTSZMA**

a játékszabályokat nem ismerjük  
illetve csak úgy körülbelül  
félíg átabotában ahogy a  
társasági pletykákat félre-  
értve és azon frissiben  
tovább adva hogy mások is tudják  
miről van szó: vérünkre megy  
a játék jobb ha vigyázunk  
nehogy átverjenek minket  
a gátlástalan ügyeskedők  
akiknek semmi se drága  
ők aztán ismerik a szabályokat  
vagyis hát menetközben  
ők változtatják és teremtik  
hogy számukra kedvezőek  
termékenyek legyenek  
a játékban mindenkinek  
részt kell vennie aki él  
s ameddig él reménykedhet  
ámbátor a sikerek csalókák  
értékük erősen vitatható  
a folyton változó szabályok  
csak a lebonyolítás módját és  
rendjét szabályozzák úgy-ahogy  
a pillanatnyi előnyök esélyét  
így hát valójában értéktelenek  
aki csakugyan kockáztatja sorsát  
az mindig másra figyel s tudja  
az igazi szabályok ismeretlenek

## **Ó AZ ÉLET**

se így se úgy  
egyedül elviselhetetlen  
másokkal ideig-óráig  
élvezhető  
reménnyel kecsegtető  
mintha értelme lenne

aztán romhalmazzá válik  
véres rongy lesz belőle  
kukacok mászkálnak rajta benne  
bűzös levet eresztve  
megnyúlik elfolyik  
csúf maradéka  
repedezve perzselődik  
emléke sokáig  
vissza-visszatér  
és sajog hiánya

### **ABELÁRD MONDJA**

a rózsza  
a rózsza illata  
kebled íve talán  
az értelem fénye  
ifjú szemedben  
a rajongó kíváncsiság  
amiért élni érdemes volt  
önfeledt nevetésed  
páratlan nyíltszívűséged  
nyulánk alakod  
karcsú bokád

a rózsza  
a rózsza illata  
pihegő ajkad orrcimpáid  
moccanó fülkagylóid  
duzzogó hallgatásod  
irgalmatlan szókimondásod  
amiért halni is érdemes  
önzetlen szíved  
telt emlőid  
opál hasad és farod  
forró és lüktető öled

te vagy még  
mindig a rózsza  
te vagy még  
mindig a rózsza illata

## **REGGELTŐL ESTIG AZ ALKOTÓHÁZBAN**

egy cigaretta  
aztán még egy  
majd számlálatlanul  
szipkával vagy szipka nélkül  
ezzel is múlik az idő  
a lázas semmittevést  
valamivel oldani kell  
olvasgatni is lehet  
sietősen vagy ráérősen  
könyvet folyóíratot kapva elő  
aztán unottan félrelökve  
jöhet az első pohár bor  
dél van dél  
hívogat a kocsmaterasz  
kellemesen süt a nap  
írásba kezdeni már nem érdemes  
rövidesen itt az ebéd  
utána a várva várt szieszta  
teli gyomorral nem lehet  
se a világ- se az önmegváltás  
dolgát komolyan szemügyre venni  
esetleg ébredés után  
félórás séta után már  
fontolóra vehetjük  
darab ideig elbíbelődhetünk vele  
ha okosabb dolog nem jut eszünkbe  
előbb-utóbb úgyis megzavar valaki  
hívhatnak a telefonhoz  
tévedésből benyithatnak  
kopogtathat egy unatkozó  
kölcönkérhetnek dugóhúzót  
papírt megymást  
s akkor végre félretehetjük  
egy kicsit későbbre másnapra  
és tiszta lelkiismerettel  
lebzselhetünk a lebzselőkkel  
ihatunk a szomjazókkal  
kedvünkre mulathatjuk az időt  
a kései lefekvésig

## **JEGYZETLAPOK**

### ***Az új év küszöbén***

kényszerpályán sodródva ép elmével  
otthontalanul e szabad világban  
itt ezen a földön ahol újra a vakhit  
újra a tekintélyelv és a gyors haszon  
az irodalmat a mandarinok jóindulata  
a kölcsönösség fekete pestise fertőzi meg

### ***Téli alkonyat, ahogy az ablakon át látom***

Odakint kékezüstben a fák.  
Roskadoznak a hótól,  
és mégis moccanatlanok.  
Súlyos tömbök, gúlák,  
függélyes gerincoszlopok.  
Csúcsaikat az égbe mártják.  
A lopakodó homály körbeöleli,  
majd fokozatosan elnyeli őket.  
Gyorsan elárasztja aztán  
a köztük tátongó térközöket.

### ***Egy villanás***

az éjszaka mélyén  
most egy agyagverem  
mint a gyerekkorban  
a kert közepén  
a hevenyészett óvóhely  
ahová a bombázások elől  
elbújt a család  
nem védett semmitől  
mégis jó volt  
úgy emlékszem  
szorosan összebújtunk  
a nyirkos falak között

### ***Ó, barátaim***

Erdélyi Attila csaknem húsz éve,  
Kormos Pista több mint tizenhárom éve,  
Pátkai Ervin öt és fél éve,  
Thinsz Géza jó fél éve halott.  
Ki lesz a következő a sorban?  
Legközelebb a halál melyikünket  
hívja majd a táncba?

### ***A vendégsereg***

visszahúzódó magános emberek  
bezárkózó didergő egyéniségek  
félresiklott sérült sorsok  
szánalmat esdő emberi roncsok  
álarcos maskarák viaszbábuk  
harsány hólyagok ide-oda verődve  
levitézlett elaggott szörnyek  
a félmúlt panoptikumának díszpintyei  
egy-két habókos aki helyét nem leli  
őrültek és megszállottak dilettánsok  
néhány ártatlan és jótét lélek  
aki az életből csak úgy idetévedt

### ***Anzix a Balatonról***

odakintről kopácsolások  
dolgoznak az egyik  
tetőn az ácsok  
a pincében fát hasogatnak  
a madarak csicseregnek  
itt a nyár itt a nyár  
hűvös az idő olyan őszi  
mégis itt a nyár  
zöldek a lombok  
bármelyik pillanatban  
a forróság betörhet  
megtörténhet a hihetetlen  
s akkor meg az lesz  
alig-alig elviselhető

### ***A látvány***

Az alkonyati teraszról  
olyan ez a park nyáron,  
mintha álomban látnám.  
Madárfüttyökkel, trillákkal  
idegnyugtató káprázat:  
tündöklő kristálypohár  
aranyárga borral töltve,  
a lebukó Nap tűzébe mártva.  
Az áhított harmónia képe,  
az üdvösség sajgó ígérete.

### ***Buta öregember kérdezi***

úgy látszik, tényleg öregszem,  
mostanában hétköznapi és banális  
fölfedezésekre fecsérlem időm,  
például a naplementét nézem,  
gyöngülő, egyre pókhálósabb szemmel,  
és tapasztalati úton rájövök arra,  
amit mindenki tudhat, akár én is:  
nem nyugaton, a látóhatárnak mindig  
más és más pontján, naponta változó  
helyén bukik alá a nap könnyel,  
és az időpont is változik naponta,  
mindez, úgy vélem, könnyen kiszámítható,  
miért rendülök meg mégis naponta tőle?  
mire figyelmeztet baljósan ez engem?

### ***Az újságot lapozgatva***

látom a fényképet,  
a köznapi iszonyatot:  
az útszéli sorban,  
egymás mellett  
meztelen nők a keresztfákon,  
szakszerűen fölfeszítve,  
egyiket éppen megszabadítják,  
megmentik és elhurcolják,  
ilyen most ismét a világ,  
az igaz ünnepre készülődve,  
századvégünk torz dicsősége,  
a passió mai változata

### ***A rögeszme***

mintha a szavakon múlna  
olyan makacsul keresgélek  
pedig oly régóta már  
hiába találnék rá  
a megfelelő szavakra  
segíteni nem tudnának  
szárazon csörgő magház  
erőtlen és kedveszegett  
pislákoló mécszláng vagyok  
hitetlen suta próféta  
kit elhagyott az Úr

***Hazaérkezve,  
idilli környezetben***

láb fájjósan és mogorván,  
tizenkét napja újra itt,  
idegenként köztetek, barátaim,  
egykedvűen a változó egyformaságban,  
ami semmi jóval nem kecsegtet,  
mintha átutazó vendég volnék,  
ismét kíváncsian méregettek:  
a gyakorlatban oly meddő,  
rokonszenves rögeszmémet,  
ugyan hol szereztem?

***Készenlétben***

szikkladts és sivatagos  
terméketlen nappalok  
hangyaszorgalmú  
ostoba erőfeszítések  
sehová se vezető  
nekilódulások  
útszélre hulló magvak  
szétpukkanó légbuborékok  
cselező fondorlatok  
amiket számon tartanak  
amiket számonkérnek  
amiket nem tudsz  
magadnak megbocsátani

***Egy vádaskodásra***

igen, ilyen vagyok csakugyan,  
ilyen gyerekes és ilyen kegyetlen,  
egyetlen kedves, jó szóra,  
tétova simogatásra várva,  
gyanakvóan és kétségbeesetten  
még ma sem tudok nélkülük élni,  
s ha már ilyesmit sem lehet remélni,  
úgy végképp elzárkózom, s ha kell,  
meg sem szólalok többé szégyenemben,  
mert az élet így elviselhetetlen

### ***Mert***

nincs tovább  
ha az ösztön támad  
húsrá hús  
csontra csont  
csőrre csőr  
előbb-utóbb egy a vége  
lecsap az egyik a másikára  
ha a pillanat éppen kedvező

### ***Visszatekintve***

ostoba voltam, reménykedő, és lángolt a vérem,  
fől-főllobog még most is, keserűen és hiába

### ***Mindent kockáztatva***

most csak úgy szabadon,  
a képzeletet saját  
természetére bízva;  
lángoljon vagy pislákoljon  
kényére és kedvére,  
a szigorúság úgy sem segít,  
tőle csak a görcs virágzik,  
s ha a képzelettől sem tellik többre:  
úgy jöjjön a csend, a hallgatás,  
a tábla gyors letörlése

### ***Ilyen helyzetben***

mi az, ami számít?  
és ki számít itt még valamire?  
egymásra acsarkodó félemberek közt  
már szólni sem érdemes,  
nincs fülük a szóra, eldugaszolták,  
látni se látnak, csak közvetlen érdeküket

### ***A születő, új nemzedéknek***

mit is mondhatnék,  
ami csakugyan biztató,  
akárhová nézek, mindenütt  
romlás és pusztulás, születés,  
sarjad az ismeretlen nemzedék,  
hanyatlik a régi és támad az új,  
életrevalóbb és eredményesebb lesz,  
mint a miénk, most azt remélem,  
az előttünk járókat ők elérik talán,  
hiszen szabad már a pálya, üres a tér

## A SUTTOGÓ SZELLEM

### ÖNARCKÉP HELYETT

nem az vagyok, aki vagyok,  
most ez a baj,  
nem tudom, hogy ki lehetnék,  
folyton elcsúszkállok,  
magam helyett porhüvelyemet  
küldözgetem ide-oda,  
és helyt áll ő úgy-ahogy,  
teszi a dolgát, pénzt keres,  
de én nem vagyok sehol,  
már nem érdekelnek a dolgok,  
egyszer így, másszor úgy gondolom,  
ám újabban semmit sem teszek,  
mintha nem is élnék, valahogy úgy,  
csak tengődöm, magamtól távol,  
s kicsit furcsálkodva nézem,  
hogy mit csinál az a szerencsétlen,  
aki valaha tényleg hozzám tartozott,  
húsa a húsom volt, vére a vérem,  
de egymáshoz már alig van közünk,  
mégis a nevemben él és cselekszik,  
s ha visszatérni hozzá nincs erőm,  
hitem és kedvem, úgy mindennek vége,  
egymagában ő gyöngé és veszendő,  
s örökre elveszítheti helyettem,  
amiért eddig közösen éltünk

### PROFÁN KÖNYÖRGÉS

ó, Uram,  
csak ami ellenőrizhető,  
azt hiszem el,  
s tudom,  
hogy nincs ilyen,  
minden inog,  
táncol a habokon,  
amíg ereje van,  
aztán elmerül,  
vagy új alakban,  
máshol vitézkedik

nincs amit megfoghatnék,  
amihez mérhetném magam,  
a mérték te lehetnél,  
ha elhinnélek,  
jó volna, ha lennél, Uram,  
de nincs hozzád kapaszkodó,  
egyedül vagyok az éjben,  
egyedül, mint a többiek,  
külön-külön a jégveremben,  
egymástól is elszakadva  
csak magamban bízhatom, Uram,  
és ez iszonytató,  
iszonytató és rettenetes,  
Te igazán tudhatod, ha vagy,  
hogymiért e szörnyű félelem,  
már magamat sem tudom elviselni,  
élni se, halni se kívánok:  
régóta nem lenni szeretnék, Uram

## **ELŐÉRTET**

ez egy olyan nap,  
amikor semmi sem sikerül,  
amikor gonoszakká válnak a tárgyak,  
amikor eltávolodnak a dolgok,  
amikor a szomszédaidat se érted,  
amikor a barátaid is zavarnak,  
amikor már a jó bor se ízlik,  
amikor mindenütt fölösleges vagy,  
amikor a legjobb volna bezárkózni  
egy félreeső, sötét szobába,  
és e rémséges órákat átaludni,  
amikor a fejed búbjáig elborít  
a nyugtalanság, s nem kímél,  
amikor hiába vársz a föloldásra,  
igen, ez egy olyan nap

## **AZ ŐSZ KEZDETÉN**

Korán sötétedik.  
Elmúlt a nyár,  
az ötvennegyedik.  
Ki tudhatná,  
még hány követi.  
Ha egyáltalán  
lesz még számomra,

akárcsak egy is?  
Jobb nem firtatni,  
és nem remélni.  
Folytatni mégis  
a kezdett utat,  
mintha már holnap  
vége szakadna.  
Olyan ígérennyel.  
Ennél többet  
úgy sem tehetek.  
Ajándék volt már  
az ötvennégy is:  
valaki kockázata.  
Ezt kéne valahogy,  
ha jut rá még idő,  
illendő formában  
megköszönni.

## **ELSZÁNTAN ÉS SZÉGYENKEZVE**

ilyesmit még sosem tettem  
csapdát állítottam  
lépesvesszőt helyeztem ki  
a tett helyére visszatérve  
illetve a meg nem történtére  
egy újabb csábító csalit  
no lássuk csak mi történik  
kihajt-e az elföldelt halott  
szárba szökken-e a béna tag  
az útszélre hullott vaksi mag  
vajon virgonc életképes-e még  
egykor ezzel-azzal áltatták dórén  
maradt-e még mára valami belőle  
vagy káprázat lett volna az is  
szerencsére nem kell soká várni  
holnapután már akár csalódhatok is

## **A KAPU ELŐTT**

az utolsó pillanatig reménykedem  
valami váratlan isteni csodában  
minden észérv tapasztalat dacára  
mert a zsigereimben hordom  
szinte semmit sem tehetek ellene  
megbénít és megbabonáz  
egy ismeretlen delejes erő  
egy soha el nem hangzott ígéret

## HAJNALBAN FÖLRIADVA

már nem tudom  
már nem is érdekes  
talán egy csapda volt  
talán valakire vártam  
és féltem éjjel a sötétben  
éjszaka mindig félek  
verejtékezve ébredek  
álmatlanul hánykolódom  
hiányzik a megnyugtató szuszogás  
a gyerekkori testközelség  
a másik test meleg nyirka  
a kárhoztatott ólmeleg  
amiben önfeledten lubickoltam  
a zsenge vágyakozás sutasága  
az ártatlanság bája és önzése  
a feltétel nélküli adakozás  
amire én már képtelen vagyok  
hiányzik a test ajzott remegése  
a közvetlen érintések varázsa

## A SUTTOGÓ SZELLEM

*Tudom, a környezetünkben  
másutt se jobb a helyzet,  
ám ez sovány vigasz.*

*Ismeretlen XX. szd.-i szerző*

ami utánam itt marad  
üres csigaház a parton  
ahová beköltözhet  
bármikor a remeterák  
nincsenek feltételeim  
nincsenek terveim  
csak azt tudom  
ami most következik  
az nem az én világom  
és az előző sem  
hajaj az sem volt enyém  
ezért e váratlan fordulat  
szeretném átvészeln  
kívülállóként valahogy  
a szabad rablás éveit  
addig meghúzom magam

s elrejtőzöm előledek  
mert ami igazán számít  
az ismét nincs jelen  
a jövőbe tolódott megint  
csúfos egyesség kötöttség  
erő az erővel egyezkedett  
mi isszuk majd a levét  
ismét a nyomorult népség  
akire mindenki hivatkozik  
ám embernek nem tekint  
no jól van ha nincs más  
kiút ez akut zűrzavarból  
de akkor hagyjuk a papolást  
hagyjuk a csalfa szólamokat  
s ne álmodozzunk nem hülye a nép  
még én sem vagyok az  
látom amit látni lehet  
a kapzsi harácsolók hadát  
a nagyhangú öntelt hólyagokat  
a hatalomra törők erőszakos  
gátlástalan csörtetését  
s ellenük semmit se tehetek  
jobb ha most átadom a helyem  
vitézkedjenek mások a koncert  
visszahúzódok és elmosódom  
fölszívódom mint a pára  
csak üres vázam hagyom itt  
amíg a pártatlan tiszta lángnak  
erős oltalomra nincs esélye  
tengődöm és tébolygok tovább  
otthontalanul a hazai ég alatt

## A VERS HATALMA

### KIFELÉ ÉS BEFELÉ

*A 75 éves Csorba Győzőnek*

Családomért e szörnyű hajsza, lányomért  
Sajnálom az elfecsérelt, gyötrő éveket  
Olyan világot képzelek, ahol együtt leszünk  
Roncsolt idegzettel is a tényleges teljesség felé  
Beomlott falak alól suttogó hangon mondom  
Amiért halni tudnál, élni csak azért érdemes  
Győztesként? Ugyan! Ki győzhet itt s ki ellen?  
Yperitet belélegezve hullottak el közülünk sokan  
Ő, aki van, csak Ő tudná hiúságaink elsorolni  
Zajongó, izgága sáskák lehetünk virágzó mezőin  
Őbenne bízom mégis, amíg csak ráng, verdes a szívem

### A VERS HATALMA

*In memoriam Vas István*

#### ***Elöljáróban***

nem tudom mire való ez az egész  
a hétköznapi dolgok párlata  
csalóka mint tavasz a télben  
csak turkálók a szavak között  
verseid lapozgatom és ízlelgetem  
zamatát a gyógyító egyszerűségnek  
jó volna valódi vigaszra lelni  
csillapítani az egymásra acsargók  
esztelen dühét ami megmérgezi  
a normális emberi kapcsolatokat  
alig lehet itt már valakivel eszmét  
véleményt cserélni mert eltorzultak  
elvadultak ismét a játékszabályok  
farsangolnak az ügyes lesipuskások  
és a józan észnek most nincsen becsülete

#### ***In merito***

Nincsenek szavaim.  
Üresség és gyász a szívemben.  
Sivatagos mezőn száraz kórók csörögnek.  
Az üvegbúra alól valakik  
kitartóan szivattyúzzák a levegőt.

Egyre nyugtalanabb így  
a kísérlet alanya.  
Vesztét érzi a veszendő.

A nagy nemzedék egyik utolsó tagjaként,  
Jékelyt, Rónayt, Kálnokyt és Weörest követve,  
tíz évvel Zelk után  
merült alá a földbe.  
És most kis világunkban minden átrendeződik.  
Ilyen csillaghullás után az égbolt is elsötétül,  
csak futkározó, villódzó fénypontok látszanak.  
Káprázatok és légvárak emelkednek,  
majd léggömbökként pukkannak el.  
Foszlányaikat folyamatosan söpri,  
hömpölyögve sodorja tova a szél.

A bolygónkat körbeölelő derengés viszont  
egyre bársonyosabb, puhább és fényesebb.  
Ragyogó fényburok-pólya óvja a Földet,  
amint ismeretlen célja felé bukdácsol tovább,  
egyedül a kietlen és fagyos úron át.

## ISMÉT AZ ÖRDÖGI KÖRBEN

*Szvidrigajlov-monológok*

### ***Síralmas állapotban***

változni és változtatni nem lehet,  
ma már nem hiszem el a fogadkozást,  
ma már tudom, az átkos körből  
nem lehet kitörni csak szerencséivel,  
száz közül csak kettő-háromnak sikerül,  
s valami iszonyatos áron nekik is,  
föladva és megtagadva korábbi álmaikat,  
valahogy úgy, ahogy Magdolna és Lázár,  
feltétel nélkül elfogadva az Úr parancsait

### ***Micsoda szégyen***

már csak ennyire futja erőmből,  
néhány szóra, szókapcsolatra,  
idétlen közhelyre, amiket mindenki ismer,  
és röstellkedve félre néz, ha hallja,  
hiszen lehetett volna bárki, aki mondja,  
de én mondom ki, így hát szégyenkezhetem,  
s amíg el nem felejtik, gyalázzhatnak is értük,  
jogosan és indokoltan, visszahúzódok hát,  
s eltűnök, nyomot se hagyva hátra

### ***Ne álmodozzunk***

Az sincs, ami van.  
Káprázat és képzelgés,  
úgy vélem, az egész világ.  
Ami kézbe fogható,  
az a kezében semmisül meg,  
szétporlik és elenyészik.  
Volt, és nincs már,  
mint a többezer éve  
eltűnt csillagok teste.  
Mintha még volnának,  
fényüket ma is látjuk,  
pedig már nyomuk sincs.  
Vergődésünket közönyös szemmel  
valaki rögzíti talán, kedvtelésből.  
Ez a legtöbb, amit remélhetünk.

### ***Vége már, vége***

Ennyi elég volt:  
nem kívánok tovább élni.  
Mielőtt utolsó fogaim kihullanak,  
az arcom besüpped, és csontjaimra  
aszik az sovány bőröm,  
mielőtt a prosztata, a rák támadna,  
az előtt kellene véget vetni  
ennek a kilátástalan küzdelemnek.  
Még viszonylag épen, egészségesen.  
Ahogy a görögök, a rómaiak tudták,  
mosolyogva, elégedetten:  
mert idejében fölismerték, hogy  
nincs tovább. Lefelé hajlik már az ív.

### ***Rossz tréfa ez***

Nem hiszek és nem remélek.  
Se kedvező változást, se bocsánatot.  
Élek. És tudom, hogy mindezért  
fizetni kell majd. Az életemmel,  
amit nem kívántam, amit rám erőszakoltak.  
Aztán egyszerre csak visszaveszik,  
csak úgy, kedvtelésből, közönyösen.  
Senki se kérdi, hogy mit szólok hozzá,  
hogy beleegyezem-e. Mintha nem is volnék,  
olyan ez. Nem tudom, egyáltalán vagyok-e.  
És ha az Isten dicsőségét zengeném,  
akitől e nem kért ajándékot kaptam,  
úgy jobb volna, elviselhetőbb az egész?  
Az angyalok karába sose vágytam,  
inkább a pokol, a teljes megsemmisülés.

### ***A szigligeti park ma***

Olyan tébolyítóan gyönyörű,  
annyira életre szánt,  
hogy az már-már elviselhetetlen.

### ***Esti töprengés***

Ha a szél elcsitulna,  
és ha aludni tudnék,  
az jó volna,  
de így is elviselhető az éj.  
Ha valaki velem volna,  
annak tán örülnék,  
talán nem, és csak gyötörném,  
a szokásos módon, amit elviselni  
alig lehet. Kifinomult és ravasz  
eszközeim vannak. Afféle önpusztító,  
becsali csapdák és cselek,  
amiket fölkészületlenül nehéz kivédeni,  
sőt, fölkészülten se nagyon.  
Ám ezekre sem vagyok igazán büszke.  
Jobb volna, ha nem ismerném őket.  
Jobb volna, ha csak úgy éldegélhetnék  
sután és egyszerűen, ahogy a többiek.

### ***Ide jutottam***

Nem lenni szeretnék.  
Az elmúlt ötvenöt évet  
valahogy eltörölni.  
Jelet se hagyni.

Még nem tudom, hogyan,  
de szeretném észrevétlenül,  
amennyire lehetséges:  
tisztességesen bevégezni.  
Ó, ha legalább ez sikerülne.

### ***Reggeltől estig***

#### **Túl a férfikor delén**

Valami szálnalmas állapotban,  
ahogyan körülpillantva,  
reggel Samsa úr.

### A remény

Ó, erről sokat regélhetnék.  
Utoljára tán a kamaszkorban  
hittem el minden szavát.  
S azóta mégis mindig törbe csalt,  
átvert és nevetségessé tett.  
Én, hülye, azt hittem, kiismertem  
- még idejekorán gyanakvóvá válva -  
csapdáit, átlátszó cseleit.

### Ez is egy lehetőség

Az öregedő férfi petyhüdt izmai.  
Testének szaga, nyirkos kipárolgása.  
Mindaz, ami vonzóvá tehet  
egy korosodó gavallért,  
kéznyújtásnyira, elérhető közelségben.  
Még házasságszédelő, Landru is lehet.  
A kandallóban bárki elégethető,  
amíg a szomszédok jóindulatát  
sikerül megőrizni. Igen, arra kell  
igazán odafigyelni. A többi bohókás játék:  
szervezés, technológia és precíz munka.  
És ahhoz csakugyan ért. A vérében van.

### Fáradt fővel

Már nem tudok ismeretlen közlésekkel,  
váratlan vallomásokkal előrukkolni.  
Jórészt a korábbi balgaságaimat ismétlem.  
Most éppen így, sután és eszetlenül.  
Ma este - hétfő van, a távozások napja,  
a keserű búcsúzásoké - korán lefekszem.  
Ha a kétségbeesést kialudhatnám végre,  
akár kivételesnek és szerencsésnek is  
nevezhetném ezt az éjszakát.  
Ám valójában erre semmi esélyem.

### Egy csábításra

Öreg vagyok már,  
és te túl szép, túl fiatal.  
Én már csak gondolatban vagyok az,  
és az álom lomha, súlyos vizeiben,  
akire a tested sóvárogva vágyik.  
Öreg vagyok, tehetetlen és béna.  
Már annak is örülök, ha reggel fölébredek.

### ***Tudom, kissé banális***

A bölcsélet rafináltabb kérdései  
sohasem érdekelték, csak az alapvetőek,  
azok is valahogy úgy, ahogyan Camus-tól tanultam.  
Például érdemes-e élni, illetve leélni végig  
nyomorúságos életünket? Avagy az-e a jobb,  
ha mielőbb véget vetünk neki?  
Lehet-e értelmes célt találni úgy,  
ha naponta meggyötör a halál  
egyre közelebbről hallatszó lábdobogása?  
És a hit nem segíthet, mert számomra nincs,  
és nem boldogít már a nők szerelme sem,  
inkább csak megaláz praktikus ügyeskedésük,  
ösztönös cselezésük, bájuk és jóindulatuk.  
Ilyenkor mi a teendő? Szóljatok!  
Napok óta már enni sem tudok,  
mert kifordul az étel a számból,  
de választ sehonnan nem kapok.

### ***Utolsó kívánság***

A fal felé fordulva,  
éjjel és gyorsan,  
egyedül szeretnék meghalni,  
hogy az elkerülhetetlen szégyent  
senki se lássa.

### ***Megbízható jelzés***

amikor az aritmiásan verő szív  
ritmusára meg-megrándul a kéz,  
akkor már sejthető, az út  
hová vezet, miféle végkifejlet  
várható egy óvatlan pillanatban

### ***Utoljára***

Egyet tanulj meg,  
a többi járulékos ismeret:  
az élőkől semmit se várj!  
senkinek sem irgalmaznak,  
sietve betöltik majd helyed.  
De ami igazán számít,  
azt ők sem tudják.  
Egyedül kell rátalálnod,  
ha van, a kivezető kapura.  
Ezért figyelik árgus szemmel

minden moccanásod, távozásod.  
Rajtad már csak a holtak,  
a bolyongó lelkek segíthetnek,  
csak az Isten, ha csakugyan létezik.

## A NYIRKOS ÉS SÖTÉT ÉJBEN

fölcsendül újra  
a zsongító, a csábító dallam,  
hívogat és csalogat  
mámorosan vonagló ritmusával,  
mint a fuvallat a faleveleket,  
lebegteti és bizsereggteti a zsigereket,  
nem törődik a szigorú ész tiltásával,  
ravaszul átsiklik a zsilipek kamráin,  
elhalkulva lopakodik és suhan,  
balzsamot hint a sajgó sebekre,  
s vonzol magával hullámzó gyönyörűsége

## FÜLELVE ÉS VÁRAKOZVA

*s kik csak futkosunk itt alant  
befelé hallgatódzunk  
szólít-e még valami hang*

*Rába György*

a semmi percegését ismerem,  
az oldalazva menekülő,  
megrugdosott kutya vonítását,  
hiába csalogatják, gyere ide,  
el, csak innen el, bárhová,  
ahol otthon lehetnék,  
kedvemre ugrándozhatnék a gyöpön,  
lefetyelhetném a friss vizet,  
nem ismerek olyan vidéket  
a sivatagos nincstelenségben  
üdítő lehet a nedvdús káprázat is,  
követni lehet, öröm úzóbe venni,  
ám csakhamar szertefoszlik,  
leülepszik lassúdad a por,  
a kandi szem hiába fürkészi  
a láthatárt, homokbuckák mindenütt,  
a csend kietlen táján kövek,  
homok, egy-egy csontváz, hang sehol

## EGYSZERŰEN

Ilyen az emberi nyomorúság  
Én félek a kudarctól  
Te nem hiszel a leírt szavaknak  
Az illatozó rózsá hervad

## MOST ÚGY LÁTOM

kísérteties a logika gépezete,  
jaj annak, aki csak benne bíz,   
megbízhatóbb a holdsugár,  
az ablak előtt elsuhanó denevér,  
a röfögő látomás, az elfoszló árnyék,  
gyakran megbízhatóbb tanácsadó az álom

kísérteties az ösztönök világa is,  
vérgőzös poklokra nyílik kapuja,  
amin ha átlépsz, nincs visszatérés,  
semmi fogódzó, zuhansz az állati lét  
legaljára, a pikkelyes őshüllők közé,  
s a kardfogú tigris is menekül előled

se így, se úgy, az egyikben se bízom,  
a törekény tojáshéjat, az ügyis veszendőt,  
óvóm az élet esélyét, őrzöm amíg lehet  
a kételkedés jogát, az isteni adományt,  
a szabad akaratot, aztán persze én is  
nyomtalanul eltűnök, folyhat tovább  
a párviadal: az esztelen, vad mészárlás  
ennek vagy amannak a zászlaja alatt

## A TÉBOLY ELLEN

*(Keserű rögtönzés 1992 őszén)*

Ki az igazi magyar most? ez itt a kérdés.  
A népnemzeti, a liberális, a demokratikus?  
a volt kommunista? a túlélő? az ellenálló?  
A cigány, a sváb, a rác, a zsidó most  
hová sorolódik a tót, az oláh, a bunyevác?  
avagy kulturáltabban, a szlovák, a román, a szerb?  
a székely, a besenyő, a jász, a palóc, a kun?  
s mindezek lázas, kibogozhatatlan kevercse  
kiféle, miféle? Igazán közénk való-e? No, lássuk!  
És a ruszinok? a csángók, a bukovinaiak?  
És a nyugati házastársakkal itthon páváskodó,  
errefele vetődő honfitársak és gyermekeik?

Velük mi lesz? Befogadjuk-e avagy kivetjük-e  
őket akkor is, ha netán velünk egyetértenek?  
Hányingert kapok már a saját kérdéseimtől is,  
mert ezek nem kérdések. S az első sem az!  
Csak azután lehet értelmes választ adni rá,  
ha előtte már mindannyian, igazoltan és  
ellenőrizhetően ép lelkű emberek vagyunk.

## FORRÁSOK ÉS ELÁGAZÁSOK

*Római napló, 1992. szept. 28 - okt. 9.*

Óvakodj azoktól,  
akik mindig az első sorba állnak.  
Az erényeikre büszkék  
sosem riadtak vissza a vérontástól,  
ha a jó hírük vagy a hatalmuk  
került igazán veszélybe.  
Csak azokban bízhatasz,  
akik tőled semmit se várnak,  
s akkor sem ártanak,  
ha az övékében kételkedve  
más istent követsz.

\*

Eszméletünk lámpása  
szűk körben világol,  
mégis oly önelégülten csörtet  
egynéhány orrszaru és orángután.  
Pedig a sors könyvéből kiolvasható:  
a sötétség ingoványos torka várja  
az árnyak közt imbolygó gyöngé fényt  
eltipró vakmerőket és elvakultakat.

\*

Béke veled!  
Útjaink örökre elválnak,  
de amíg élek, megőrzöm  
együttérző hallgatásod,  
türelmes figyelmedet.  
Így szólt, majd eltávozott,  
vissza se nézett többé az agg,  
aki az egyik kútnál órákon át  
jajveszékelt és fecsegett.

\*

Lebeghetnél és csilloghatnál,  
de te a földön jársz.  
Olyan vagy, mint ama római,  
aki nem tudott lelkesen ujjongani,  
mikor az élő fáklyák lángra kaptak.

\*

az idő rétegei és zárványai,  
csapdái, zsákutcái, sikátorai,  
emlékművei, oszlopai és omladékai,  
mind együtt látható itt,  
ami volt s ami van,  
szentély, palota, templom,  
robogó, autó, helikopter, bank,  
az utcákon mocsok, a romok közt virág,  
patakzó kutak, virágzó erkélyek,  
a gyámoltalan, a nyüzsgő eleven élet,  
de hogy honnan hová tart ez az áradás,  
választ arra az idő rétegei se adnak

\*

ami látható,  
az valami mást takar,  
magába olvaszt, elrejt  
idegen, máslényegű elemeket,  
a profán és a szent  
külön-külön testet ölt,  
majd szétbogozhatatlanul  
egymásba forr, keveredik,  
örökös harcát vívja - mondja  
tömören és okosan az ember,  
ám mindez jóval bonyolultabb,  
tragikusabb és rejtélyesebb,  
s egyúttal olyan mint  
lebegő káprázat, szétfoszló álom  
a halandók színpadán

\*

micsoda múltak, uramisten!  
micsoda dicső sikerek, remények,  
örületek, kínok és erőfeszítések,  
micsoda vakmerő férfiak, elmék,  
micsoda bukások és föllángolások,  
kitartó, makacs próbálkozások,  
otromba gyilkosságok, fortélyos csapdák,  
rombolások, hódítások, alkotások,  
áhítatok, hitek, csaták, változások,  
s a vértanúk, az ártatlan áldozatok  
száz meg százezrei a századok során,

csonthalmokra épült, pompás remekművek,  
ez volna hát a legtöbb, amire az ember képes?

\*

a rommező fölötti fuvallat  
susogta felénk szózatát:  
a játszmátok - mindenkié! -  
vesztésre áll, bármily  
kecsegtető is pillanatnyilag,  
ez az, amit a hatalmon lévők  
sosem hisznek el senkinek,  
úgy pöffeszkednek és ágálnak,  
mintha a rendelkezésükre álló,  
röpke időszak örökké tartana,  
pedig múlandó az, s emléküket sem őrzik,  
csak diadalívek, szobrok, oszlopok,  
amiket majd ledöntenek, átépítenek,  
lerombolnak és kövenként széthordanak,  
szokás szerint sorban a későbbi korok

\*

Itt is véget ér a nyár.  
Az idő még meleg, kellemes,  
de naponta többször elered,  
záporként zuhog az eső,  
majd csöndesül, de kitartóan  
veri tovább a kövezetet.  
Aztán ahogy érkezett, váratlanul  
eláll. A sikátorok közepén folyik,  
csordogál, tócsákban áll a víz.  
Az autók a járókelőkre fröcskölik,  
hiszen e szűk utcákban járda sincs.  
Kisüt a nap, aztán ismét esik,  
fékeveszetten zuhog, záporozik.

\*

Holnap lesz tizenöt éve,  
hogyan Kormos Pista halott.  
Azóta biztosan a halhatatlanok közt  
császkál, és víg strófákat idézget  
dörmögő hangon, kaján fintorokkal,  
mert a hangulat nélküle ott is elvész,  
s az egész kompánia harsog a nevetéstől.

\*

Kiismerhetetlen város.  
Emberi ésszel fölfoghatatlanok  
szélsőséges végletei.  
Példát és ellenpéldát  
bármilyen állításra találhatsz,

amit az elmúlt háromezer évben  
önmaga számára az emberi szellem  
kitalált, elképzelt vagy föltételezett.  
Jelentéktelen senkinek vagy istennek,  
a közbülső változatok valamelyikének  
képzelte itt magát minden kreatúra,  
s ma is látható jeleket hagyott hátra,  
ha volt rá ideje, ereje és lehetősége.

\*

A mának szóló üzenet talányos.  
Talán nincs is, vagy mint az alkotásoké,  
balzsam a parázsló, sajgó sebre,  
ám gyakorlati haszna nincs. Az éhség  
és a szomjúság gyötör továbbra is,  
ha a varázslat perce elszáll hirtelen.  
A földet érezve újra a talpad alatt,  
előtted ismét az irdatlan bozót,  
ahonnan magadnak kell csapást törni  
a kifürkészhetetlen végkifejlet felé.

\*

Ilyenkor mindig elakad a szó,  
az arctalanról nem lehet beszélni.  
Csak találgatni lehet a vonásait.  
Azt mondják, vasrostélyos, csuklyás alak,  
kezében fáklya. Áll mozdulatlanul,  
szálfaegyenesen, némán az út mentén.  
A jelenléte mégis vádló és számonkérő.  
Azokra a tetteidre emlékeztet,  
amelyeket jóvá tenni többé nem lehet.

\*

Kéretlenül sokan segítettek,  
és segítenek is a tájékozódásban.  
Ám egy határon túl ne számíts senkire,  
ha akarják, se tudnak megóvni.  
Egyedül vagy a labirintus mélyén,  
csak egy fonál köt a fenti világhoz.  
Most már minden rajtad múlik.  
Óvatosan, nesztelen léptekkel közelíts  
a szörnyeteg jól álcázott rejtekhelyéhez.  
Az alkalom egyszeri, ismétелhetetlen.

**A szerző eddig megjelent művei:**

Félálom (Versek), 1963  
Portölcser (Versek), 1966  
Mélyvízben (Versek), 1970  
Fekete ezüst (Versek, műfordítások), 1973  
A versírás természetrajza (Versek), 1977  
Az idő vonulása (Versek), 1980  
Profán szertartás (Válogatott versek), 1981  
Sivatagi följegyzések (Versek), 1985  
A köznapi lét szakadéka (Versek, műfordítások), 1988  
Távol és közel (Versek), 1991

**Műfordítások:**

O. V. de L. Milosz: A Megismerés himnusza (Válogatott versek), 1973  
A mágneses mezők (André Breton és Philippe Soupault válogatott versei), 1984  
René Char: A könyvtár lángban áll (Válogatott versek), 1989  
Tristan Tzara: AA úr az antifilozófus (Dadaista kiáltványok és válogatott versek 1914-1936), 1992